

Työllisyyspalveluita monituottajamallilla

Työllisyyspalveluiden siirto kunnille tarjoaa mahdollisuuksia mutta luo myös ongelmia

Vastuu työvoimapalveluista siirrettiin valtiolta kunnille vuoden 2025 alusta lukien. Niiden toteuttamisesta ovat sittemmin vastanneet 45 varsin itsenäistä työllisyysaluetta. Siirtoa perustellaan mahdollisuudella luoda paikallisesti sopivia ratkaisuja työllisyyden edistämiseksi. Suomen väestömäärään ja työssäkäyntialueisiin nähden työllisyysalueita on kuitenkin liikaa. Työllisyysalueet ovat viestineet tietojärjestelmäongelmista, valtion rahoituksen riittämättömyydestä. Lisäksi lakisääteinen kaavamainen työnhakijoiden palveluprosessi on joustamaton ja ohjaa palveluresursseja väärin. Yksityisiltä palveluntuottajilta kilpailutuksen kautta hankittujen työvoimapalveluiden määrä on romahtanut. Työvoimapalveluita tuottavat kunnat itse tai ne hankitaan kuntien sidosyksilöiltä. Tilanne on kilpailuneutraliteetin kannalta ongelmallinen. Hankintojen kustannustehokkuus on pystyttävä arvioimaan.

EK:n viestit päättäjille

Useat työllisyysalueet ovat liian pieniä tuottamaan monipuolisia palveluita asiakkailleen. Kuntien itse tuottamien palveluiden todellisia kustannuksia ei tunneta. Työllisyysalueiden vertailu ja toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointi on lähes mahdotonta, kun vertailukelpoista tietoa ei ole saatavilla.

- Työllisyysalueiden määrää vähennetään nykyisestä noin puoleen ja alueiden vähimmäistyövoimapohja nostetaan 50 000:een. Uudistuksen valmistelu aloitetaan vuoden 2026 aikana.
- Arvioidaan työvoimapalveluiden julkiset hallintotehtävät ja otetaan laajasti käyttöön yksityiset työvoimapalvelut tuottamaan palveluita työnantaja- ja työnhakija-asiakkaille
- Edellytetään hankinnoilta kilpailutusta tai hankintatapa-analyysiä, jolla tilaaja saa oikean tiedon palvelun hinnasta. Samalla vahvistetaan hankintaosaamista.
- Mahdollistetaan tietosuoja- ja julkisuuslainsäädännön sekä tietojärjestelmien tuella tarpeellisen työllistymistä edistävän tiedon liikkuminen julkisen sektorin sisällä ja yksityisille palveluntuottajille.
- Muutetaan työttömyysturvan rahoitusmallia siten, että kunnille hyvitetään 50 %:ia niin sanotuista Kela:n sakkomaksuista niiden työttömien osalta, jotka on ohjattu läpinäkyvästi kilpailutettuihin aktivointipalveluihin.

Lisätiedot:

Asiantuntija, Mikko Räsänen, mikko.rasanen@ek.fi